

**ARKUSZ ZAWIERA INFORMACJE PRAWNIE CHRONIONE DO MOMENTU
ROZPOCZĘCIA EGZAMINU**

UZUPEŁNIA ZESPÓŁ NADZORUJĄCY

KOD UCZNI

--	--	--

DATA URODZENIA UCZNI

--	--	--	--	--	--	--

dzień miesiąc rok

*miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN
W TRZECIEJ KLASIE GIMNAZJUM
Z ZAKRESU PRZEDMIOTÓW HUMANISTYCZNYCH**

Instrukcja dla ucznia

1. Sprawdź, czy zestaw egzaminacyjny zawiera 10 stron.
Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
2. Zestaw egzaminacyjny zawiera 23 zadania.
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Wszystkie zadania rozwiązuj długopisem lub piórem.
5. Do niektórych zadań podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D.
Tylko jedna z nich jest poprawna. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X** np.:
A. ~~X~~ C. D.
6. Jeśli się pomylisz, otocz znak **X** kółkiem i zaznacz inną odpowiedź, np.:
A. ~~(X)~~ ~~X~~ D.
7. Do niektórych zadań podane są dwie odpowiedzi:
TAK NIE
Tylko jedna z nich jest prawdziwa. Wybierz ją i zaznacz znakiem **X**, np.:
TAK ~~NIE~~
8. Pozostałe zadania wykonaj bezpośrednio pod poleceniami.
Pomyłki przekreśl.
9. Na ostatniej stronie znajduje się brudnopis, z którego możesz skorzystać.
Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

Powodzenia!

KWIECIEŃ 2008

**Czas pracy:
do 180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

Chcesz być silnym, nie chorować...

Przeczytaj tekst piosenki i wykonaj zadania: 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. i 8.

Chcesz być silnym, nie chorować,
musisz ciągle się hartować.
Gimnastyka co dzień rano
da ci siłę niesłychaną.

Zimą łyżwy, sanki, narty –
wrotki, rolki, rower latem.
Co dnia wypij kubek mleka
i owoce jedz ze smakiem.

W zimie ciepło się ubieraj,
czapka, szalik, rękawice.
W czasie lata, gdy jest upał,
niech twa głowa ma okrycie.

Zimą łyżwy, sanki, narty –
wrotki, rolki, rower latem.
Co dnia wypij kubek mleka
i owoce jedz ze smakiem.

Aby ręce czyste były,
myj je mydłem w ciepłej wodzie.
Tak unikniesz chorób wielu,
mycie rąk jest ciągle w modzie.

Bożena Forma, *Dbaj o zdrowie*, [w:] *Rok w wierszu i piosence*, Płock 1998.

Zadanie 1.

Dokończ zdanie.

Z tekstu wynika, że ten, kto gimnastykuje się co dzień, chce być

Zadanie 2.

Wypisz z tekstu piosenki po jednym przykładzie sportów uprawianych

zimą –

latem –

Zadanie 3.

Wypisz z tekstu piosenki wyraz, który rymuje się z wyrazem *chorować*.

.....

Zadanie 4.

Wyszukaj w tekście odpowiednią informację i napisz, co jest przyczyną noszenia nakrycia głowy w lecie.

.....

Zadanie 5.

Zaznacz poprawną odpowiedź.

W jaki nastrój wprowadza czytelnika tekst piosenki?

- A. Ponury. B. Smutny. C. Pogodny. D. Uroczysty.

Zadanie 6.

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Do słów piosenki:

*Aby ręce czyste były,
myj je mydłem w ciepłej wodzie.
Tak unikniesz chorób wielu,
mycie rąk jest ciągle w modzie.*

najbardziej pasuje powiedzenie:

- A. Śmiech to zdrowie.
B. Czystość to zdrowie.
C. Co za dużo, to niezdrowo.
D. Zimna woda zdrowia doda.

Zadanie 7.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednim fragmentem tekstu piosenki.

Refren piosenki rozpoczyna się od słów:

W zimie ciepło się ubieraj.

Zimą łyżwy, sanki, narty.

Zadanie 8.

Zaznacz poprawną odpowiedź.

Tematem piosenki jest

- A. Nauka. B. Praca. C. Władza. D. Zdrowie.

Na podstawie ilustracji wykonaj zadania: 9., 10. i 11.

Tatiana Jabłńska c. Niła, *Poranek*, [w:] *Galeria Tretiakowska w Moskwie*, Warszawa 1986.

Zadanie 9.

Oceń, czy zdanie jest prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Na pierwszym planie ilustracji znajduje się krzesło.

TAK

NIE

Zadanie 10.

Dokończ zdanie, łącząc je linią z odpowiednią informacją w ramce.

Ilustrację opisują słowa wiersza:

Aby ręce czyste były.

Gimnastyka co dzień rano.

Zadanie 11.

Opisz ilustrację. Twoja praca powinna zająć co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania 12. i 13.

Dzisiaj nie byłem w szkole. Po południu przyszedł do mnie Wacek i powiedział:

– Wiesz, na apelu była mowa o sporcie. Pan dyrektor powiedział, że wszyscy powinni uprawiać sport, bo sport wyrabia zdrowie i siłę, a zdrowie pomaga w nauce.

Na zakończenie apelu cała szkoła klaskała, aż się szyby trzęsły.

Na podstawie: Hanna Ożogowska, *Chłopak na opak*, Lublin 1978.

Zadanie 12.

Na podstawie tekstu oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Osobą opowiadającą w tekście jest dziewczyna.

TAK

NIE

Wypowiedź: *szkoła klaskała, aż się szyby trzęsły* ma znaczenie przenośne.

TAK

NIE

Zadanie 13.

Wyszukaj w tekście odpowiednie informacje i napisz, dlaczego – według dyrektora szkoły – wszyscy uczniowie powinni uprawiać sport.

.....

.....

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania: 14., 15. i 16.

Zdrowie jest jednym z najcenniejszych darów w życiu. Jego utrzymanie zależy od wielu czynników. Wśród najważniejszych możemy wymienić: zdrowe otoczenie, dobrą opiekę lekarską, a przede wszystkim odpowiedni tryb życia.

W dużym więc stopniu zdrowie zależy od nas samych. Dlatego każdego dnia musimy pamiętać chociażby o właściwym odżywianiu się, utrzymywaniu w czystości zębów, ciała i ubrań.

Medycyna rozwiązała już wiele problemów zdrowotnych. Wynaleziono leki na niektóre, dawniej nieuleczalne choroby i wciąż pracuje się nad nowymi.

Są tacy, którzy uważają, że lepiej zapobiegać chorobom, niż leczyć.

Na podstawie: *Zdrowie*, [w:] *Encyklopedia szkolna*, Tom 3, Warszawa 1993.

Zadanie 14.

Dokończ zdanie.

Według powyższego tekstu *zdrowie* jest

Zadanie 15.

Na podstawie tekstu oceń prawdziwość zdań. Zaznacz TAK lub NIE.

Dzięki postępowi w medycynie możliwe jest leczenie wielu chorób, które dawniej były nieuleczalne.

TAK NIE

Zdrowie ludzi zależy tylko od dobrej opieki lekarskiej.

TAK NIE

Współczesna medycyna rozwiązała wszystkie problemy zdrowotne.

TAK NIE

Zadanie 16.

Połącz linią zdanie z odpowiednim wyrazem w ramce.

fakt

Uważam, że lepiej zapobiegać chorobom, niż leczyć.

opinia

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania: 18., 19., 20. i 21.

Szczoteczka do zębów zjawiała się na świecie całkiem niedawno. Jeszcze dwieście lat temu nasz ostatni król, Stanisław August Poniatowski (panował w latach 1764 – 1795), uznawany za wielkiego czyściocha i eleganta, posługiwał się jedynie wykałaczkami, które nosił w kieszeni w specjalnym pudełeczku.

Szczoteczka do czyszczenia zębów została wynaleziona w 1780 roku w Anglii. Jak przy każdym wynalazku pojawili się ludzie, którzy udoskonalali jej wygląd.

Pierwszą wytwórnię szczoteczek do zębów uruchomiono w 1884 roku w Ameryce Północnej.

Na podstawie: Maria Ziółkowska, *Skąd my to mamy?*, Warszawa 1997.

Zadanie 18.

Uzupełnij zdanie odpowiednią informacją z tekstu.

Pierwsza fabryka szczoteczek do zębów została otwarta w roku.

Zadanie 19.

Na podstawie tekstu oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Głównym celem tekstu jest przekazanie informacji.

TAK NIE

Szczoteczka do zębów zawsze wyglądała tak samo.

TAK NIE

Szczoteczkę do zębów wynaleziono w czasie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego.

TAK NIE

Zadanie 20.

Zaznacz tytuł pasujący do podanego tekstu.

- A. Rządy Stanisława Augusta Poniatowskiego.
- B. Pierwsza wytwórnia szczoteczek do zębów.
- C. Z dziejów szczoteczki do zębów.
- D. Życie ludzi współczesnych.

Zadanie 21.

Wpisz w wykropkowane miejsce odpowiedni wyraz: *fakt* lub *opinia*.

Stanisław August Poniatowski był królem Polski.

Szczoteczkę do zębów wynaleziono w II poł. XVIII w.

Przyjrzyj się fragmentowi ulotki i wykonaj zadania 22. i 23.

Zadanie 22.

Ulotka (fragment), *Moje zdrowe i piękne zęby*, Wrigley Dental Program, 2001.

Oceń, czy zdania są prawdziwe. Zaznacz TAK lub NIE.

Tematem ulotki jest zdrowe odżywianie się.

TAK

NIE

Ulotka informuje, że żucie gumy bez cukru pomaga dbać o zęby.

TAK

NIE

Zadanie 23.

Uzupełnij poniższy tekst odpowiednimi informacjami z ulotki.

Każdy, kto chce mieć zdrowe i piękne zęby, musi pamiętać, aby:

– przynajmniej dwa razy dziennie

– przynajmniej dwa razy w roku

nawet jeśli nie ma z zębami żadnych kłopotów.

